

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

23 avril 2021

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code d'instruction criminelle,
visant à abolir
la transaction pénale élargie**

AMENDEMENT

Voir:

Doc 55 **1125/ (2019/2020):**

001: Proposition de loi de M. Van Hees et consorts.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

23 april 2021

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek van
strafvordering, teneinde de verruimde
minnelijke schikking in strafzaken ongedaan
te maken**

AMENDEMENT

Zie:

Doc 55 **1125/ (2019/2020):**

001: Wetsvoorstel van de heer Van Hees c.s.

04468

N° 1 DE M. BOUKILI

Art. 2

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 2. Dans l’article 216bis du Code d’instruction criminelle, inséré par la loi du 28 juin 1984 et modifié en dernier lieu par la loi du 5 mai 2019, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, alinéa 1er, les mots “de plus de deux ans” sont remplacés par les mots “de plus de six mois”;

2° le paragraphe 2 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. La faculté accordée au procureur du Roi par le paragraphe 1er ne peut être exercée lorsque le tribunal est déjà saisi du fait ou lorsque le juge d’instruction est requis d’instruire.”;

3° cet article est complété par un paragraphe 7, rédigé comme suit:

“§ 7. La faculté accordée au procureur du Roi en vertu du paragraphe 1er ne peut en tout cas pas être exercée pour les faits suivants:

a) les atteintes portées par des fonctionnaires publics aux droits garantis par la constitution visées au livre II, titre II, chapitre II du Code pénal;

b) les faits de faux visés au livre II, titre III, chapitre IV du Code pénal;

c) les faits de coalition de fonctionnaires visés au livre II, titre IV, chapitre I du Code pénal;

d) les faits d’empiètement des autorités administratives et judiciaires visés au livre II, titre IV, chapitre II du Code pénal;

e) les faits de détournement, de concussion et de prise d’intérêts commis par des personnes qui exercent

Nr. 1 VAN DE HEER BOUKILI

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 2. In artikel 216bis van het Wetboek van strafvordering, ingevoegd bij de wet van 28 juni 1984 en het laatst gewijzigd bij de wet van 5 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1, eerste lid, worden de woorden “van meer dan twee jaar” vervangen door de woorden “van meer dan zes maanden”;

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§ 2. Het bij § 1er aan de procureur des Konings toegekende recht kan niet worden uitgeoefend wanneer de zaak al bij de rechtbank aanhangig is of wanneer de onderzoeksrechter al met een onderzoek is belast.”;

3° dit artikel wordt aangevuld met een § 7, luidende:

“§ 7. Het bij § 1er aan de procureur des Konings toegekende recht kan geenszins worden uitgeoefend voor de volgende feiten:

a) de schendingen door openbare ambtenaren van rechten door de Grondwet gewaarborgd, als bedoeld in boek 2, titel II, hoofdstuk II van het Strafwetboek;

b) de feiten van valsheid als bedoeld in boek 2, titel III, hoofdstuk IV van het Strafwetboek;

c) de feiten van samenspanning van ambtenaren als bedoeld in boek 2, titel IV, hoofdstuk I van het Strafwetboek;

d) de feiten van aanmatiging van macht door administratieve en rechterlijke overheden als bedoeld in boek 2, titel IV, hoofdstuk II van het Strafwetboek;

e) de feiten van verduistering, knevelarij en belangneming gepleegd door personen die een openbaar ambt

une fonction publique prévus au livre II, titre IV, chapitre III du Code pénal ;

f) les faits de corruption des personnes qui exercent une fonction publique visés au livre II, titre IV, chapitre IV du Code pénal;

g) les faits d'abus de confiance visés au livre II, titre IX, chapitre II, section II du Code pénal;

h) les faits d'escroquerie et de tromperie visés au livre II, titre IX, chapitre II, section III du Code pénal;

i) les faits de corruption privée prévus au livre II, titre IX, chapitre II, section IIbis du Code pénal;

j) les faits de recèlement et les autres opérations relatives à des choses tirées d'une infraction visés au Livre II, Titre IX, Chapitre II, Section IV du Code pénal;

k) les faits de fraude fiscale et de fraude au domicile en vue d'obtenir un avantage fiscal, commis en violation du Code des impôts sur les revenus et du Code TVA;

l) les infractions prévues par la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers, notamment le délit d'initié.”

JUSTIFICATION

Cet amendement vise à répondre aux observations formulées par les différents avis. Ceux-ci avaient souligné que l'outil employé, à savoir la réduction du seuil de peine au-delà duquel la transaction pénale ne peut plus être proposée, n'était pas approprié à l'objectif poursuivi dès lors qu'il maintenait dans le champ d'application de la transaction pénale élargie une série d'infractions financières.

uitoefenen, als bedoeld in boek 2, titel IV, hoofdstuk III van het Strafwetboek;

f) de feiten van omkoping van personen die een openbaar ambt uitoefenen, als bedoeld in boek 2, titel IV, hoofdstuk IV van het Strafwetboek;

g) de feiten van misbruik van vertrouwen als bedoeld in boek 2, titel IX, hoofdstuk II, afdeling II van het Strafwetboek;

h) de feiten van oplichting en bedriegerij als bedoeld in boek 2, titel IX, hoofdstuk II, afdeling III van het Strafwetboek;

i) de feiten van private omkoping als bedoeld in boek 2, titel IX, hoofdstuk II, afdeling IIbis van het Strafwetboek;

j) de feiten van heling en andere verrichtingen met betrekking tot zaken die uit een misdrijf voortkomen, als bedoeld in boek 2, titel IX, hoofdstuk II, afdeling IV van het Strafwetboek;

k) de in strijd met het Wetboek van de inkomstenbelastingen en met het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde gepleegde feiten van fiscale fraude en van domiciliefraude met het oog op het bekomen van een belastingvoordeel;

l) de inbreuken als bedoeld in de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, meer bepaald het misdrijf van voorwetenschap.”

VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt beoogd tegemoet te komen aan de in de diverse adviezen geformuleerde opmerkingen. Daarin werd benadrukt dat het instrument dat zou worden aangevend, namelijk de verlaging van de strafmaat waarboven niet langer een strafrechtelijke schikking mag worden voorgesteld, niet geschikt is voor de nagestreefde doelstelling, aangezien een aantal financiële misdrijven op die manier binnen de toepassingsfeer van de verruimde minnelijke schikking in strafzaken blijven vallen.

Cette lacune est rectifiée par l'inclusion d'une liste reprenant les diverses infractions financières visées par l'exclusion. Ces nouvelles exclusions s'appliquent indépendamment du seuil de peine.

Le paragraphe 2 de l'article 216*bis* du Code d'instruction criminelle est également remplacé pour revenir à sa version initiale. La transaction pénale ne pourra dès lors plus être proposée lorsque le juge d'instruction ou le juge du fond sont saisis.

Certains avis ont, sur ce point précis, souligné que la suppression de cette possibilité créerait une différence de traitement entre le justiciable faisant l'objet d'une simple information et celui pour lequel un juge d'instruction aurait été saisi.

Toutefois, les auteurs soulignent que cette possibilité provoque elle-même une série d'inégalités entre les citoyens.

Il n'est pas contesté ni contestable que ce sont les plus nantis qui bénéficient d'une transaction pénale.

Par ailleurs, certains juges ont clairement exprimé leur malaise par rapport à ce procédé. Le fait pour le juge d'instruction de savoir qu'il peut être dessaisi à tout moment via une transaction pénale est extrêmement démotivant.

De plus, l'avancement de la procédure ainsi que la nature de cette dernière dans le cadre d'une instruction augmentent le pouvoir de négociation de l'auteur d'une infraction financière dans le cadre de l'obtention d'une transaction pénale.

Ainsi, il existe déjà, en l'état actuel de la législation, une discrimination entre le justiciable qui bénéficierait d'une transaction pénale au stade de l'information et celui qui en bénéficierait au stade de l'instruction, ce dernier disposant de renseignements supplémentaires lui permettant de mieux "négocier" la transaction. N'autoriser la conclusion d'une transaction pénale qu'au stade de l'information, et ce uniquement pour les infractions non-visées par les nouvelles exclusions, résoudra cette différence de traitement.

Nabil BOUKILI (PVDA-PTB)

Die leemte wordt verholpen door een lijst op te nemen met de diverse financiële misdrijven die zouden worden uitgesloten. Die nieuwe uitsluitingen zijn steeds van toepassing, ongeacht de strafmaat.

Voorts is het de bedoeling § 2 van artikel 216*bis* van het Wetboek van strafvordering te vervangen en terug te keren naar de oorspronkelijke formulering ervan. Aldus zou de minnelijke schikking in strafzaken niet langer kunnen worden voorgesteld wanneer de onderzoeksrechter of de feitenrechter zijn gevat.

In sommige adviezen wordt met betrekking tot dit specifieke punt benadrukt dat de afschaffing van die mogelijkheid zou leiden tot een verschil in behandeling tussen de rechtsonderhorige naar wie een opsporingsonderzoek loopt en diegene wiens zaak aan een onderzoeksrechter is toevertrouwd.

De indieners van dit amendement wijzen er echter op dat ook het bestaan van die mogelijkheid een aantal ongelijkheden tussen de burgers teweegbrengt.

Het wordt niet betwist – en het is trouwens onbetwistbaar – dat van een minnelijke schikking in strafzaken gebruik wordt gemaakt door de meest begoeiden.

Voorts hebben bepaalde rechters duidelijk te kennen gegeven dat ze het moeilijk hebben met die procedure. Voor een onderzoeksrechter is de wetenschap dat hij op elk moment van het onderzoek kan worden ontlast omdat er een minnelijke schikking in strafzaken werd getroffen, uitermate demotiverend.

Bovendien leidt het verloop van de procedure en de aard ervan in het raam van een gerechtelijk onderzoek tot een betere onderhandelingspositie voor de dader van het financieel misdrijf die een minnelijke schikking in strafzaken nastreeft.

Zo leidt de huidige wetgeving al tot discriminatie tussen de rechtsonderhorige die gebruik maakt van een minnelijke schikking in strafzaken in de fase van het opsporingsonderzoek, en diegene die er gebruik van maakt in de fase van het gerechtelijk onderzoek, want laatstgenoemde beschikt over bijkomende informatie waardoor hij beter kan onderhandelen over de schikking. Dat verschil in behandeling zou kunnen worden weggewerkt door alleen in de fase van het opsporingsonderzoek een minnelijke schikking in strafzaken toe te laten, en alleen voor de misdrijven die niet onder de beoogde nieuwe uitsluitingen vallen.